

Grecofile

Griekse taal, cultuur en geschiedenis

De appel

Kosmas Navrouzoglou

Docent Griekse taal, cultuur en geschiedenis

Een tijdje geleden at ik een appel, want zoals het spreekwoord luidt *ένα μήλο την ημέρα τον γιατρό τον κάνει πέρα* (an apple a day keeps the doctor away), toen ik moest denken aan de vraag hoe al het fruit en groenten aan hun naam komen! In deze nieuwsbrief ga ik mij niet verdiepen in alle soorten fruit en groenten, maar alleen onze geliefde appel.

Allereerst begin ik met het woord *φρούτο* (fruit). Dit woord is niet echt Grieks. Het is een leenwoord vanuit het Italiaans met zijn wortels in het Latijnse woord *fructus* wat vrucht betekent maar ook inkomen. Vanuit het Latijn werd het woord overgenomen door de Romeinse en Germaanse Europese talen, maar in het Grieks is het woord vanuit het Italiaans overgenomen. Het Griekse woord voor fruit *όπωρα* wordt nog steeds gebruikt voornamelijk in schrijftaal zoals b.v. *οπωροπωλείο* (de groenteboer winkel).

Gezien dat de oude Grieken de naam appel aan bijna al het andere fruit gaven, was de appel voor hen de koning van het fruit. Zo werden perziken *Perzische appels* genoemd en abrikozen *Armeense appels*. Deze gewoonte om alles appel te noemen werd overgenomen in het Latijn en vervolgens in andere Europese talen. Denk bijvoorbeeld aan de Fransen die de tomaat *pomme d'amour* noemen en de aardappel *pomme de terre*.

Ook in het Nederlands gebeurt min of meer hetzelfde. Men nam in aanmerking dat appel een vrij ruime betekenis heeft, en gebruikt kan worden als benaming van verschillende ronde voorwerpen zoals *pijnappel*, *oogappel*, *sinaasappel* en uiteraard *aardappel*. Het woord *appel*, afkomstig van het Indo-Europese woord *abbela*, leeft nog steeds voort in het Engels *apple*, in het Duits *Apfel*, maar ook in het Nederlands *appel*.

Grecofile

Griekse taal, cultuur en geschiedenis

In de Dorische en Eolische Griekse dialecten, het oude woord voor μήλο was μάλον. Later is dat overgenomen in het Latijn als *malum*.

De appelboom (*malus domestica*) komt oorspronkelijk uit West Azië, maar bestaat in Griekenland al eeuwenlang. We komen de appel overal tegen zoals in de Griekse mythologie, in de poëzie en in de muziek.

Ook in het Nederlands blijft de appel niet onopgemerkt. Er zijn talloze uitdrukkingen met appel erin. Denk aan *appeltje eitje*, *appels met peren vergelijken*, *de appel valt niet van de boom* en veel, veel meer.

P.S. Hierbij wil ik ook iedereen die op deze verzendlijst staat en mijn nieuwsbrieven krijgt informeren dat jl. de nieuwe privacy wetgeving is in gegaan. Jullie gegevens, waaronder jullie e-mail adressen, worden alleen gebruikt om mijn nieuwsbrieven toe te sturen en jullie op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen rondom de Griekse cursussen. Indien het niet duidelijk is hoe je gegevens gebruikt worden of je wenst om deze nieuwsbrieven niet meer te ontvangen dan kun je je eenvoudig afmelden.